

Laidiens: 27.12.2006., Nr. 205

Ministru kabineta noteikumi Nr.1025

Rīgā 2006.gada 19.decembrī (prot. Nr.68 13.§)

Noteikumi par Eiropas dzelzceļa sistēmu savstarpēju izmantojamību

*Izdoti saskaņā ar likuma "Par atbilstības novērtēšanu" 7.pantu,
Dzelzceļa likuma 43.panta trešo daļu un pārejas noteikumu 10.punktu*

I. Vispārīgie jautājumi

1. Noteikumi nosaka Eiropas dzelzceļa sistēmu savstarpējas izmantojamības kārtību.

2. Noteikumos lietotie termini:

2.1. apakšsistēmas verificēšana - procedūra, ar ko paziņotā institūcija pārbauda apakšsistēmu, lai apliecinātu, ka tā atbilst šo noteikumu un dzelzceļa nozari reglamentējošo normatīvo aktu prasībām un to drīkst nodot ekspluatācijā;

2.2. esošā dzelzceļa sistēma - esošās dzelzceļa sistēmas infrastruktūra - sliežu ceļi un stacionārās iekārtas, kā arī jebkuras kategorijas un izcelsmes ritošais sastāvs, kas izmanto šo infrastruktūru;

2.3. projektētājs - komersants vai persona, kas izstrādā savstarpējas izmantojamības komponentu vai apakšsistēmu tehniskos risinājumus, ko izmanto ražošanā vai apkopē;

2.4. ražotājs - komersants, kas izgatavo savstarpējas izmantojamības komponentus. Ražotājs pats var būt arī projektētājs;

2.5. saskarne - apakšsistēmas funkciju kopa, kas nodrošina tiešu mijiedarbību ar citām apakšsistēmām, lai izpildītu visas nepieciešamās ekspluatācijas un tehniskās pamatprasības;

2.6. savstarpējas izmantojamības komponents - jebkura detaļa, detaļu grupa, mezgla daļa vai mezgls, kas iekļauts vai ir paredzēts iekļaušanai apakšsistēmā un no kura tieši vai netieši atkarīga Eiropas dzelzceļa sistēmas savstarpēja izmantojamība. Savstarpējas izmantojamības komponents var būt materiāla lieta vai nemateriāla sistēma (piemēram, programmatūra). Savstarpējas izmantojamības komponentus var lietot arī citās nozarēs, bet, ja tos izmanto dzelzceļa vajadzībām, tiem nosaka īpašas prasības;

2.7. savstarpējas izmantojamības pamatprasības - nosacījumi, kas ir obligāti izpildāmi attiecībā uz Eiropas

dzelzceļa sistēmu, apakšsistēmām un savstarpējas izmantojamības komponentiem, ieskaitot saskarnes (1.pielikums);

2.8. uzraudzības iestāde - iestāde, kura pieņem lēmumus par atļauju apakšsistēmu ekspluatēt dzelzceļa sistēmā, kā arī veic tirgus uzraudzību, lai tiktu izmantoti tikai šiem noteikumiem atbilstoši savstarpējas izmantojamības komponenti.

3. Šajos noteikumos noteiktās prasības attiecas uz tādu II nodaļā minēto Eiropas parastā dzelzceļa sistēmas daļu (apakšsistēmu vai apakšsistēmas daļu) projektēšanu, būvi, ekspluatāciju, modernizāciju (ievērojamiem pārveidošanas darbiem, kas uzlabo apakšsistēmas vispārējo darbību), atjaunošanu (ievērojamiem nomaiņas darbiem, kas nemaina apakšsistēmas vispārējo darbību), darbību un apkopi, kuras nodod ekspluatācijā šajos noteikumos paredzētajā kārtībā, kā arī uz to ekspluatācijā un apkopē iesaistītā personāla profesionālo kvalifikāciju un personāla veselības un drošības nosacījumiem.

4. Šajos noteikumos noteiktās prasības piemēro arī Eiropas ātrgaitas dzelzceļa sistēmā, kurā ir Eiropas transporta tīkla linijas un stacionārās iekārtas, kas izbūvētas vai modernizētas tā, lai pa tām varētu pārvietoties Dzelzceļa likumā noteiktajā ātrumā, kā arī ritošais sastāvs, kas paredzēts šādas infrastruktūras izmantošanai, iekļaujamajām apakšsistēmām un savstarpējas izmantojamības komponentiem.

5. Šajos noteikumos noteiktās prasības neattiecas uz:

5.1. infrastruktūru un ritošo sastāvu, ko lieto tikai vietējiem mērķiem, saglabā kā vēsturisku objektu vai izmanto tūrismam, kā arī uz infrastruktūru, kas ir funkcionāli nodalīta no pārējās dzelzceļa sistēmas;

5.2. dzelzceļa linijām, kuru būvniecība vai modernizācija ierosināta pirms savstarpējas izmantojamības tehnisko specifikāciju (SITS) spēkā stāšanās, kā arī uz jebkuru apakšsistēmu tās izstrādes beigu stadijā vai līguma priekšmetu darbības gaitā;

5.3. projektiem, kas paredz jau esoša sliežu ceļa atjaunošanu vai modernizāciju, ja infrastruktūras parametri (gabarīti, sliežu ceļa platums, attālums starp sliežu ceļiem vai elektrības spriegums) atbilstošajās savstarpējas izmantojamības tehniskajās specifikācijās nav saderīgi ar esošā sliežu ceļa parametriem;

5.4. iecerētu jau esoša sliežu ceļa atjaunošanu, pagarināšanu vai modernizāciju, ja atbilstošo savstarpējas izmantojamības tehnisko specifikāciju piemērošana apdraud projekta ekonomisko dzīvotspēju un (vai) dzelzceļa sistēmas saderību;

5.5. gadījumiem, ja pēc avārijas vai dabas katastrofas saimniecisku vai tehnisku iemeslu dēļ dzelzceļa tīkla atjaunošanas apstākļi neļauj daļēji vai pilnībā piemērot attiecīgās savstarpējas izmantojamības tehniskās specifikācijas;

5.6. ritošo sastāvu, kas kursē no trešajām valstīm vai uz tām, ja sliežu ceļu platums ir atšķirīgs no 1435 mm sliežu ceļa platuma.

6. Šo noteikumu prasībām atbilstošu dzelzceļa infrastruktūru atļauts izmantot arī ritošajam sastāvam, uz kuru saskaņā ar šo noteikumu 5.punktu neattiecinā šo noteikumu prasības.

7. Eiropas dzelzceļa sistēmām, apakšsistēmām un savstarpējas izmantojamības komponentiem, ieskaitot saskarnes, jāatbilst attiecīgajām šo noteikumu pielikumā minētajām pamatprasībām.

8. Savstarpējas izmantojamības komponentu atbilstību pamatprasībām nosaka, veicot novērtēšanu saskaņā ar šo noteikumu VI nodaļu. Apakšsistēmu atbilstību pamatprasībām nosaka, veicot verificēšanu saskaņā ar šo noteikumu VII nodaļu.

II. Eiropas parastā dzelzceļa sistēma

9. Eiropas parastā dzelzceļa sistēmu pēc savstarpējas izmantojamības sasniegšanas veido Eiropas transporta tīkla infrastruktūra, kas radīta vai modernizēta parastajam dzelzceļa transportam vai kombinētajam dzelzceļa transportam, kā arī ritošais sastāvs, kas paredzēts šādas infrastruktūras izmantošanai.

10. Ņemot vērā šo noteikumu 5.punktā minētos nosacījumus, Eiropas parastā dzelzceļa sistēmā iekļaujama dzelzceļa infrastruktūra šādās dzelzceļa līnijās:

10.1. valsts robeža-Meitene-Jelgava-Rīga-Lugaži-valsts robeža;

10.2. Rīga-Krustpils;

10.3. Jelgava-Liepāja;

10.4. Jelgava-Ventspils;

10.5. Jelgava-Krustpils;

10.6. Krustpils-Rēzekne;

10.7. Krustpils-Daugavpils;

10.8. Kārsava-Rēzekne-Daugavpils-Eglaine-valsts robeža;

10.9. Daugavpils-Indra;

10.10. Rēzekne-Zilupe.

11. Savstarpējas izmantojamības infrastruktūrā ietveramas satiksmes vadības, kontroles un navigācijas sistēmas - datu apstrādes tehniskās iekārtas un telekomunikācijas, kas paredzētas pasažieru un kravu tālsatiksmes pārvadājumiem attiecīgajā dzelzceļa tīklā, lai nodrošinātu tā drošu un saskaņotu darbību un efektīvu satiksmes vadību.

12. Eiropas parastā dzelzceļa sistēma ietver ritošo sastāvu - lokomotīves, vagonus, motorvilcienus, motorvagonus, vadāmus pašgājējvagonus, ceļu remonta mašīnas, celtņus un citas mašīnas un mehānismus, kas savu tehnisko īpašību dēļ spēj pārvietoties vai pārvietojas pa sliedēm visā Eiropas parastā dzelzceļa tīklā vai tā daļā.

III. Apakšsistēmas

13. Dzelzceļa sistēmu iedala šādās apakšsistēmās:

13.1. strukturālās apakšsistēmas:

13.1.1. infrastruktūra;

13.1.2. enerģijas apgāde;

13.1.3. vilcienu vadības iekārtas un signalizācija;

13.1.4. satiksmes nodrošināšana un vadība;

13.1.5. ritošais sastāvs;

13.2. funkcionālās apakšsistēmas:

13.2.1. tālvadības izmantošana;

13.2.2. tehniskā apkope.

14. Infrastruktūras apakšsistēma ietver sliežu ceļus, pārmijas, inženierbūves (piemēram, tiltus, tuneļus), staciju infrastruktūru (piemēram, peronus, pieejas zonas, ieskaitot aprīkojumu, kas vajadzīgs personām ar ierobežotām pārvietošanās spējām), drošības līdzekļus un aizsarglīdzekļus.

15. Enerģijas apgādes apakšsistēma ietver elektrifikācijas sistēmu, kontaktstrāvas līnijas un strāvas padeves ierīces.

16. Vilcienu vadības iekārtu un signalizācijas apakšsistēma ietver visas iekārtas, kas nepieciešamas drošībai, kā arī to vilcienu satiksmes vadības nodrošināšanai, kuriem atļauts izmantot attiecīgo dzelzceļa tīklu.

17. Satiksmes nodrošināšanas un vadības apakšsistēma ietver darba paņēmienus un aprīkojumu, kas nodrošina dažādu strukturālo apakšsistēmu saskaņotu darbību parastā un traucētā režīmā, ieskaitot vilcienu vadīšanu, satiksmes plānošanu un vadību, kā arī profesionālo kvalifikāciju, kas nepieciešama pārrobežu pārvadājumu veikšanai.

18. Ritošā sastāva apakšsistēma ietver jebkuru vilcienu aprīkojuma struktūru un vadības nodrošināšanas sistēmu, kā arī vilces un enerģijas pārveides ierīces, bremžu un sakabes mehānismus, ritošo daļu (piemēram, ratiņi, asis), piekari, durvis, cilvēku un mašīnu saskarnes (mašīnisti, vilciena personāls un pasažieri, arī aprīkojums, kas nepieciešams personām ar ierobežotām pārvietošanās spējām), pasīvās un aktīvās aizsardzības līdzekļus un piederumus pasažieru un vilciena personāla veselības aizsardzībai.

19. Tālvadības izmantošanas apakšsistēma ietver:

19.1. tālvadības izmantošanu pasažieru pārvadājumos, ieskaitot sistēmas, kas nodrošina pasažierus ar informāciju pirms brauciena un brauciena laikā, pasūtīšanas un maksājumu sistēmas, bagāžas pārsūtīšanu, kā arī vilcienu kustības saskaņošanu, ņemot vērā saskaņošanu ar citiem transporta veidiem;

19.2. tālvadības izmantošanu kravu pārvadājumos, ieskaitot informācijas sistēmas (kravu un vilcienu uzraudzība

reālajā laikā), vilcienu šķirošanas un iedalīšanas sistēmas, pasūtīšanas, maksājumu un rēķinu piesūtīšanas sistēmu, vilcienu kustības saskaņošanu ar citiem transporta veidiem un elektronisko pavaddokumentu sagatavošanu.

20. Tehniskās apkopes apakšsistēma ietver darba paņēmienus, izmantojamo aprīkojumu, loģistikas centrus tehniskās apkopes veikšanai un rezerves, kas ļauj veikt obligātos remontdarbus un obligāto profilaktisko apkopi, lai nodrošinātu dzelzceļa sistēmas savstarpēju izmantojamību un nepieciešamo caurlaidību.

IV. Savstarpējas izmantojamības tehniskās specifikācijas

21. Savstarpējas izmantojamības tehniskajās specifikācijās nosaka apakšsistēmas un savstarpējas izmantojamības komponentu ekspluatācijas un tehniskos raksturojumus, pamatprasības un mijiedarbību ar citām apakšsistēmām. Uz katru apakšsistēmu attiecas viena savstarpējas izmantojamības tehniskā specifikācija. Atsevišķos gadījumos uz apakšsistēmu attiecinā vairākas savstarpējas izmantojamības tehniskās specifikācijas, kā arī viena savstarpējas izmantojamības tehniskā specifikācija attiecas uz vairākām apakšsistēmām.

22. Dzelzceļa komercsabiedrība vai institūcija (piemēram, infrastruktūras pārvaldītājs, pārvadātājs, apkopes vai remonta uzņēmums), kas izmanto savstarpējas izmantojamības komponentus vai apakšsistēmas (turpmāk - lietotājs), apakšsistēmas izmantošanas laikā nodrošina tās atbilstību savstarpējas izmantojamības tehniskajām specifikācijām.

23. Katrā savstarpējas izmantojamības tehniskajā specifikācijā norāda:

23.1. tās darbības jomu (dzelzceļa tīkla vai ritošā sastāva daļa, apakšsistēmu vai apakšsistēmas daļa);

23.2. pamatprasības katrai konkrētajai apakšsistēmai un tās saskarnēm ar citām apakšsistēmām;

23.3. ekspluatācijas un tehniskās specifikācijas, kas jāievēro attiecībā uz apakšsistēmu un tās saskarnēm ar citām apakšsistēmām (atsevišķos gadījumos šīs specifikācijas atkarībā no apakšsistēmas izmantošanas ir atšķirīgas);

23.4. savstarpējas izmantojamības komponentus un saskarnes, uz kurām attiecināmas Eiropas specifikācijas;

23.5. procedūras, kuras katrā konkrētajā gadījumā izmantojamas savstarpējas izmantojamības komponentu atbilstības vai lietošanas piemērotības novērtēšanai vai apakšsistēmu verificēšanai;

23.6. personāla profesionālo kvalifikāciju, kā arī higiēnas un drošības apstākļus darba vietā, kas nepieciešami konkrētās apakšsistēmas ekspluatācijai un apkopei, kā arī savstarpējas izmantojamības tehnisko specifikāciju piemērošanai;

23.7. savstarpējas izmantojamības tehnisko specifikāciju ieviešanas pārejas periodus.

24. Lai saglabātu esošās dzelzceļa sistēmas savstarpējo izmantojamību, katrā savstarpējas izmantojamības tehniskajā specifikācijā paredz īpašus gadījumus attiecībā uz infrastruktūru un ritošo sastāvu. Katram īpašajam gadījumam savstarpējas izmantojamības tehniskajā specifikācijā nosaka šo noteikumu 23.3. 23.4., 23.5., 23.6. un 23.7.apakšpunktā minēto prasību ieviešanas nosacījumus.

25. Ja atsevišķā savstarpējas izmantojamības tehniskajā specifikācijā ir ietverta tieša norāde uz standartiem vai specifikācijām, tad šos standartus vai specifikācijas, vai to daļas uzskata par attiecīgās savstarpējas izmantojamības